

1902.
decz. 27.

A MI LAPUNK

13-ik sz.

MAGYARORSZÁG ÖSSZES IPAROSAINAK ÉRDEKEIT SZOLGÁLÓ HETI KÖZLÖNY
S IPARTESTÜLETEK HIVATALOS LAPJA.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 4 korona.

MEGJELEN MINDEN SZOMBATON.

Előfizetési ár:
Félévre . . . 2 korona.

Felölös szerkesztő: Babós Elek. — Társ-szerkesztők: Lábdy Antal és König S. — Kiadja a szerkesztőség.

Szerkesztőség:
Szeged, Csekonics-utca 1.,
ahová a kéziratok küldendők.

Lap-bizottság:
Regdon Sándor építész.
Pály Dániel vasöntőde és gépgyáros.
Brauswetter Ottó órágyáros.
Braun János hangszer-készítő.

Kiadóhivatal:
Szeged, Kárász-utca 7-ik szám,
(Braun János hangszerkészítő),
ahová a pénzek küldendők.

Nagyméltóságu dr. Láng Lajos urnak

magyar kereskedelemügyi miniszter stb.!

Kegyelmes Urunk!

Amidőn mi „A Mi Lapunk“-at megindítottuk, megvöltünk róla győződve, hogy a magyar iparososztálynak szüksége van egy oly közlőnyre, a mely melléktörvényekkel meg nem feveszthető, a mely tántoríthatlanul halad előre az egyenes uton és a melynek minden igyekezete, minden betűje hazánk iparosainak felvilágosítását, a hol kell: oktatását és támogatását czélozza.

Ezen feladatunk folyamánként kötelességünknek ismerjük, Nagyméltóságod figyelmét a magyar iparosságot erkölcsileg és anyagilag felette megkárosító ama intézkedésére felhívni, a melyet a megdrágított zónarendszerrel előidézni méltóztatott.

Nagy hányadot képvisel az iparosság az utasok számában s így ismét megnehezítettett ennek — hazánk legszegényebb és aránylag legtöbb terhet viselő osztályának — megélhetése.

Jóllehet, hogy érzékenyen hat mindenkire az utazásnak megdrágulása és hogy a kiknek nem okvetlen kell, hogy utra keljenek, azok időt, fáradságot és pénzt fognak megtakarítani az új menetdíj folytán, a mennyiben a hol tehetik, mellőzni fogják majd az utazást.

De létezik hazánknak egy osztálya, a melynél néha egy-két fillérnyi különbözet is nagy szerepet játszik s ezen osztályt az iparos-segédék képezik.

Senki sem annyira mostohája az országnak, mint az iparosság; pedig a vagyoni képesség arányában az iparosság fizet legtöbb adót és szállítja a hazának a leghasznavehetőbb haderőt, ő képezi a polgárságnak legmegbízhatóbb elemét és az iparos-osztályt látjuk előljárni ott mindenütt, a hol a többi elemekre lelkesítőleg

keil hatni, s mégis az iparosság részesül a legkevesebb méltatásban

Az állami tisztviselők és alkalmazottak s egyéb protegáltak is egyszerű kervényre megkapják az utazási kedvezményeket, holott azok legtöbbnyire szórakozásra kójutznak.

S mivel az iparossegédek önfentartásuk szükségéből vagy pedig szakmájukbani tökéletesítés céljából kelnek utra, arra kérjük Nagyméltóságodat:

kegyeskednék intézkedni, hogy a munkakönyvvel ellátott iparos-segédék ép úgy, mint a hivatalnokok, a szomszédforgalom kivételével — 50%-nyi díjkedvezményben részesüljenek utazásaik alkalmakor, a mi által igen sok szegény, de tisztességes fiatal embert a gyalog-vándorlás terhétől és attól is megmentünk, hogy hozzája nem illő kóborlókkkal összejöjjön, megismerkedjen, a mi nem ritkán megrontójává lesz a legtisztességesebb fiatal embernek is.

De e mellett fel volna mentve az iparos-segéd azon kénytelen helyzettől is, hogy gyakran a szabad ég alatt, vagy még ennél is kellemetlenebb helyeken kellessen meghálnia, egészségét és ruháját tönkretennie, napokat, heteket, sőt hónapokat vándorlással eltöltenie, míg ha olcsóbban utazni volna módjában, gyorsabban céljához — a keresett munkához — juthatna.

Eme kérésünk megújításával és teljesítésének reményében, vagyunk Nagyméltóságodnak honfiai üdvözléttel

„A MI LAPUNK“ bizottsága és szerkesztősége:

Regdon Sándor,
Pály Dániel,
Babós Elek,

Brauswetter Ottó,
Braun Janos,
Lábdy Antal,

König S.

HETI NAPTÁR.

1902. decz. 28-tól 1903. január 3-ig. (Az évnek 52. hete.)

Deczember 28.	Vasárnap:	Aprószentek
» 29.	Hétfő:	Tamás püspök
» 30.	Kedd:	Anisz püspök
» 31.	Szerda:	Szilveszter.
Január 1.	Csütörtök:	Kis karácsony
» 2.	Péntek:	Makár apostol
» 3.	Szombat:	Genovéa.

Olvasóinkhoz!

Aligha büszkélkedhetik szaklap azzal, hogy rövid három hónap alatt meghódított oly szép számban híveket, mint az „A Mi Lapunk“-nál történt.

Minden nevezetesebb városban és helységben ösmerik és szeretik „A Mi Lapunkat“, melynek terjesztői maguk az eddigi előfizetők; *ők buzdítják iparos társaikat az előfizetésre, ők serkentik a tétovázókat, hogy zászlónk alá csoportosuljanak, ők öntenek reményt működésünk sikeréhez és edzik támogatásukkal tetterőnket, hogy hasznosakká lehessünk hazánk iparosainak.*

Ebben leljük megjutalmazását önzetlen fáradozásainknak és ez kötelez minket az első negyed leforgása alkalmából megköszönni mindazon lelkes buzdításokat, melyekben ezideig részesültünk.

Az új évfolyamunk előtt azonban legyen szabad kérnünk kedves iparos társainkat, hogy tartsák meg részünkre bizalmukat és érvényesítsék fokozottan jóindulatukat „A Mi Lapunk“ érdekében, hogy megerősödjön, hogy befolyásossá s a harcok küzdelmében vértézve legyen a magyar iparosságnak legőszintébb és leghűbb lapja „A Mi Lapunk“, melynek előfizetési ára egész évre csak 4 korona.

Most pedig hazánk összes iparosainak és iparos barátainak szívünk legmélyéből kívánunk

boldog újévet!

Az előfizetési pénzeket kérjük a kiadóhivatalhoz címezni.

A lapbizottság és szerkesztőség.

Miután igen tisztelt előfizetőink egy része az előfizetési díj beküldésénél kiadóhivatal helyett szerkesztőséget ír, bátorkodtunk a még hátralékban levő t. előfizetőink számára előnyomott czimmal ellátott postautalványt beküldeni, melynek mielőbbi szives felhasználását, illetve az előfizetési pénznek beküldését kérjük, hogy a czimszalagnak kinyomatása iránt intézkedhessünk.

Magyarok magyarok ellen.

A tőkének nincs érzéke hazafiságban, kozmopolita és a mi iránt lelkesülni képes, az az önzés, a határtalan kapzsiság és itt-ott legocsmányabb viselkedés a gyengébbekkel szemben.

A magyar cukorgyárosokról szól a szavunk, a kik hazánk legmegféleltettebb ellenségeivel szövöttek, hogy kiszolgáltassák magyar iparosainkat az osztrák telhetetlenségnek — persze a saját előnyükre is.

És legsajnosabb e dologban az, hogy magyar állampolgárok pénzeiből nyert — jórészt érdemtelenül huzott — szubvencziók és különféle kedvezmények árán gazdag jutalékokra és hasznokra elősegített vállalatok törnek a magyar iparra mindenütt, a hol csak szerét tehetik ennek, anélkül, hogy kormányunk látna vagy tudomást szerezne róla, hogy hogyan pusztítanak el osztrák furfanggal egy iparágat, mely hazánkban csak most éli át zsenge korát.

A magyar cukorka-gyárosok képezik ez idő szerint czéltábláját az osztrák kapzsiságnak, a melyhez a kartellben levő magyar cukorgyárosok — tehát ugyszólva a magyar kormány is segídekzik.

De még sem akarjuk hinni, hogy a magyar kormány szándékosan, a helyzetnek leplezetlen ismerete után nem fog eleget tenni kötelességének; nem akarjuk hinni, hogy helyesli a cartellnek azon elhatározását, hogy az osztrák cukorkagyárosok az *egyleti* cukrot 2 koronával olcsóbban kaphassák, mint a **magyar uttörők** e szakmában; nem akarjuk hinni, hogy a hazai cukorgyárosok oly lelketlenek legyenek, hogy kiszolgáltassák a magyar nemzetet, a haladó magyar ipart egy elemnek, mely hazánkat évtizedek óta hidegvérrel, tervszerűen kiszipolyozza, mely a cukorkagyártás hazánknak kezdetleges és mégis előrehaladott iparát árbeli versenyével tönkre tenni igyekszik.

Hazánkban mind jobban tért foglal a cukorkagyártás, mely az osztrák gyárak behozatalát érzékenyen megcsappantotta. És az osztrák furfang segít magán, hogy a veszendőben levő piacukat visszahódítsa. Az osztrák és magyar cukorgyárosok kartelt kötöttek. A kartel-szerződés első munkája volt, hogy a magyar cukorkagyárosoknak ipari földolgozásra szállítandó cukor árát 2 koronával fölemelte, hogy ez által versenyképtelenné tegye a magyar ipar kifogásolhatlan és velük szemben versenyképes termékét.

Ezen merénylet ellen erélyes védelemre kérésülnek a hazai cukorkagyárosok.

Kormányunkon a sor, annak legszentebb feladata, hogy megakadályozza a kartellnek ama határozatát, hogy a magyar gyárós ugyan azon árut drágábban fizesse meg mint az osztrák, mert ezt elmulasztva, nem méltó arra, hogy intézője legyen hazánk iparának.

A magyar cukorkagyárosok állami segély

helyett egyenlő elbánást kérnek az osztrák czukorkagyárosokkal szemben — semmi egyebet és ezt a magyar kormány meg nem tagadhatja, de ha módjában még sem állana megakadályozni ezen a magyar czukorkagyárosokon elkövetett zsarolást, *ugy kötelessége nem csak megnyugtatni az érdekelteket, hanem a czukornak teljesen ingyen szállítása által azokat némileg kártalanítani és kész áruik részére kedvezményes díjszabást megállapítani, nehogy az osztrák verseny tönkre tegyen egy új, magyar iparágat.*

De rosszaljuk a magyar czukorkagyárosoktól is azt, hogy bécsiekkel szövöttek, a kik őket most lépten-nyomon elnyomni igyekeznek. Reméljük, hogy felnyitottak szemek, hogy kilépnek azon egyletből, mely érdekeiket képtelen, vagy nem akarja lelkiismeretesen képviselni. Bizzanak meg az „Országos Iparegyesület“-ben — mely mindig hűen teljesíti hazafiúi kötelességét!

Közérdekeink.

Társadalmunk minden dolgozó rétege között a mesteremberek osztályának ügye tolu a mostani igen súlyos anyagi viszonyok nyomása alatt előtérbe. Elemi erővel érvényesül ez ügy, mint természetes folyama az ujabkori társadalmi és gazdasági fejlődésnek. Kénytelen-kelletlen kell azzal törődnie a törvényhozásnak, kormánynak, *mindnyájunknak*, mert a kisipar dolga nem csupán azoké, a kiket első sorban s közvetlenül érint: a kézműveseké, *hanem az egész országé*, melynek igen fontos és jelentőséggel bíró része az iparososztály.

Sorsának alakulása nem új. Régi az, de rohamos hanyatlása oly fokot ért, hogy immár csakugyan *erélyes* cselekvésre van szükség. Ki kell emelni az elméleti viták meddő áradatából és helyes is, ha szaktestületek, társulatok tüzetesen gondolkoznak megoldási módokról; ha keresik, kutatják az eszközöket, melyek alkalmasak lehetnének egy — önhibán kívül — nyomorban levő osztály helyzetének orvoslására.

A gyáripár fejlesztésének szüksége ebben az országban összes közgazdasági tényezőink törekvéseinek egyik őszinte célja. Ez azonban legkevésbé sem jelentheti azt, hogy a kisipar ügyének megérdemelt fontosságot ne tulajdonítsuk s nem is vezethet arra, hogy a kisipar életképességébe vetett hitünk meginogjon. Világszerte meg van arra a tapasztalat, hogy *okos eljárás* mellett a kézművesek a gyáripár mellett nemcsak megélhetnek, de ugyszólva nélkülözhetetlen, szükséges kiegészítői a gyáraknak és vállalatoknak.

Csak hogy egyszer már — s itt a legfőbb ideje — komolyan tenni és cselekedni kell!

A cselekvés kiindulási pontja pedig csak az lehet, hogy félre kell vetni azt a kishitűséget, mely a kisipar jövődjének megítélésében lábrakapott. *Ugy beszélnek. irnak és gondolkoznak*

a kisiparról, mint a siralomházban kétségbeesett halátraitéltől, kinek elmulta megszabott időhöz van rögzítve.

S ez végzetes!

A rémlátás megbénít az erélyben, megpuhitja a munkára rendelt izmokat, hisz számtalanszor beigazolódott, hogy elcsüggedt hadsereggel nem lehet győzedelmes csatákat megvívni.

A kisiparos-osztályban most még van erő, munkakedv és életképesség. Ezt elsorvadni engedni helyrehozhatlan hiba volna. Nem „jóakaratu“ kormányrendeletekre van immár szükség, nem iparbaráti bölcs tanácsokra és a végtelenséggel meddő elméleti oktatásokra, hanem czéltudatos, határozott cselekedetekre.

Mindenekelőtt emelni kell az eddig tapasztalt mostoha tanácsok miatt csüggedező iparososztály önértését, önbizalmát. Ujra föl kell éledni ama régi szellemnek, a mely bizik a jövőben és bizik abban, hogy becsületes igyekezettel, komoly akarattal alapját vethetik egy türhetőbb, egy kielégítő jövőnek.

A magyar iparosságot felkaroló munkának tehát minden oldalon teljes határozottsággal meg kell indulni. A kézművesek szakbeli képzettségét és erkölcsi beltartalmát kell fejleszteni és helyreállítani. Jól nevelt tanoncok, jól képzett segítők képezik a jövő iparos-osztály sorsának alapjait, olcsó és könnyű hitelszervezet oszlopait, egészséges s friss szervezet elrombolhatlan betetőzését.

Ha a társadalom ezek biztosítására a tettek mezejére lép, a kisiparos-osztály jobb sorsa iránt nem lehetünk bizalmatlanok. Csak hogy már egyszer komolyan akarni kell!

Cselekedetek várnak munkát az évek óta tartó ingadozás bizonytalansága és ígérek helyébe. Friss, lüktető életet, őszinte jóakaratot, mely alkot és terem, gyümölcsöket érlel és értékesít.

Tisztelt elméleteken nyargaló urak, nem összetett kezekkel kell szemlélni a nemzettest egyik nagy és terjedt rétegének pusztulását. Nem siránkozni és csüggeszteni, avagy csak semmit érő szójátékkal dobálódzni, hanem cselekedni kell a közélet minden tényezőjének az iparososztály érdekében s akkor bizonyára segítve lesz rajtuk és mi rajtuk egyaránt! *Dr. G. A.*

Gelléri.

„A magyar ipar diadala“ czímmel közlik a napilapok tudósításait a főváros ama üléséről, melyen a Budapest lipótvárosi bazilika orgonájának beszerzését tárgyalták. Ezen közgyűlés nagy és messze jövőre kiható tüntetés volt a magyar ipar mellett. Reméljük, hogy ennek az igen szép vitának meglesz a termékeny gyümölcse. Ezért foglalkozunk vele ezen a helyen tüzetesebben. *Sereghy Zoltán dr. tanácsjegyző részletesen*

ismertette a tanács határozatát, hogy a szakértők javaslata alapján Rieger testvérek *jägerndorfi* gyáros ajánlatát fogadta el, a ki az orgonát 37,850 koronáért szállítja. A határozat ellen Angster pécsi gyáros, a ki 39,200 koronát kért, fölebbezett.

Az első szónok Gelléri Mór volt. A polgármester — ugymond — összeütközésbe jutott a tanácssal. A polgármester önérzetes, független és vagyonos iparos- és kereskedő-polgárságot kívánt, mert csak az adhat erőt a fővárosnak. *Külföldön az ilyen beszédet plakatirozni szokták.* A tanács pedig másnap egy osztrák gyáros ajánlatát fogadta el. A szakértők véleménye, melyre a tanács határozatát alapította, feltűnő módon állítja szembe a magyar ipart az osztrákkal.

Hivatkozik a „Budapesti Hírlap“-nak az építbizottság üléséről közölt tudósítására, mely szerint az egyik szakértő kijelentette, hogy *Angster intelligens, tanult iparos, a pécsi orgonája kitűnő* s azt hiszi, hogy a bazilika orgonáját is meg tudná csinálni. A szakértők közül Szautner Zsigmond támadta legerősebben Angster képességét. *(Kétkeltő szakértő! kiáltja közbe Rákosi Viktor.)* Gelléri fölolvassa Szautnernek egy régebbi cikkét, a melyben a szakértő a legnagyobb lelkesedéssel irt *Angster művészetéről.* Tiltakozik az ellen, hogy a szakértők úgy állítják föl a kérdést, mintha más pénzével mutatnák magukat hazafiaknak, ha Angster ajánlatát fogadják el. A szakértők maguk ütötték csorbát művészi reputációjukon. (Szautner ur hamisan orgonált, kiáltotta közbe nagy derűtség között Rákosi Viktor.) Megengedem, hogy Rieger jó czég, *de nem elég arra, hogy miatta egy éven olyan jó magyar iparost mellőzzünk.* Azzal érvelnek, hogy Riegernek Budapesten is van műhelye Nos, *ez csak szemfényvesztés,* mert egy orgonagyárban legalább 50 - 60 emberre van szükség, a Rieger u. n. flókgyárában mindössze öt ember van alkalmazva: 1 orgonakészítő, 3 asztalos és 1 inas.

Ez egy nevetséges expositura, a milyennel nálunk számos oly osztrák iparos rendelkezik, a ki magyar üzletekre pályázik.

Nagy súlyt helyez arra is, hogy ha a magyar orgona egy-két nüánszszal gyöngébb is az osztrák orgonánál, akkor is *kötelességünk a magyart pártolni.* (Zajos helyeslés.) Pláne mikor odaát Ausztriában *lépten-nyomon üldözik a magyar ipart* s az ottani helyzet olyan, hogy magyar iparos ajánlatával nem is merne a bécsi polgármester elé járulni! (Ugy van!)

Főérve azonban az 1902. évi október 24-én hozott iparpártolási határozat, melyet az ő indítványára hoztak és mely így szól:

„A székes-főváros minden ipari szükségletének beszerzésére nézve szigorúan megköveteli annak az elvnek következetes érvényesítését, hogy a munka- és anyagszükségletnek a már létező versenyképes hazai iparhoz alkalmaz-

tassanak és azok fedezésére nézve kizárólag csakis a magyar ipar vehető figyelembe.“

E határozatot tartva szem előtt, már hiba volt a nemzetközi pályázat. De ha ez a hiba már megtörtént, reparáljuk mi. A tanács tülteheti magát ezen határozaton, de a közgyűlés nem. *Ideje, hogy ne frázisokkal pártoljuk a magyar ipart, hanem tettekkel.*

A következő határozati javaslatot terjeszti elő:

„Mondja ki a közgyűlés, hogy a lipótvárosi Szent István-bazilika orgonájának beszerzésére vonatkozó tanácsi határozatot hatályon kívül helyezi és az 1900. évi október 24-én tartott közgyűlési határozat elvi jelentőségének szellemében utasítja a tanácsot, hogy a nevezett székesegyház orgonájának beszerzését a pécsi Angster József és fia czégre bizza és ezzel a szabályszerű szerződést mielőbb kösse meg.“ (Hosszantartó helyeslés és taps.)

Többen hozzászólok az üggyhöz, míg végre a közgyűlés szavazás utján 4 szavazattal ellen mintegy 300 szavazattal Gelléri határozati javaslatát fogadja el. (Hosszantartó éljenzés és taps.)

Gellérinek bátor fellépéseért köszönetet mondunk mi is és vajha akadnának hazánk minden városában befolyásos egyének, a kik példáját követik!

Néhány szó a létesítendő áruccsarnok-szövetkezetekről.

(Folytatás.)

T E R V E Z E T

az alakítandó „Szegedi iparos hitel- és áruccsarnok-szövetkezet“ ügyében.

I. Cél.

A szövetkezet célja az önszegély és a tetemes állami és központi támogatás igénybevételével minden téren segítségére lenni tagjainak. És pedig:

1. Közös elárusító-csarnok létesítésével a tagok iparcikk-készítményeinek értékesítését megkönnyíteni.

2. Hitelképes iparosok jó követeléséről szóló, esetleg jótállással biztosított számláit leszámítani, a számla behajtását ez esetben a szövetkezet eszközölné.

3. Takarékbetéteket fogadna el és kezelne.

4. A mennyiben szükségesnek és kivihetőnek ígérkezik, közös műhelyt szervezne valamely iparágban szakcsoportok utján és szervezné a tervbe vett műhely-szövetkezetet, mely csak a gőzhajtóerő és némely munkagép közös használatára szorítkozna.

5. Megrendeléseket és vállalatokat szerezne tagjai részére az állami és törvényhatósági stb. szállításokból.

6. Fölkarolna ezenkívül minden iparosérdeket szolgáló ügyet.

A czélok és eszközök közelebbi megjelölése.

A közös csarnok: A szövetkezet a város egyik forgalmasabb helyén modern berendezésű üzletet nyitna és közvetlenül a közönségnek árusítaná az iparcikkeket. E mellett szerezne piacot a kereskedelemben értékesíthető kisipari készítményeknek a nagykereskedelem terén, sőt még az anyagbeszerzésnél is segédkezne oly tagoknál, kik a tömeges termelésre tőkehiány miatt képtelenek, de versenyképes árut tudnak előállítani. Igénybe venné tehát először a helyi fogyasztást, de igyekezne a nagykereskedelemben is utat nyitni a helyi ipari termékeknek.

Ugy képelem ezt keresztülvinni, hogy a csarnokban csak a kereskedelemben értékesíthető és versenyképes tárgyak volnának elhelyezhetőek (melyekkel becsületet vall a szövetkezet). Ezek jól megbecsült és az iparos által meghatározott eladási árára 60% előleget adna a szövetkezet és a mikor ez a tárgyakat eladja, a többletet is kiszolgáltatja, levonotván a kölcsön 7% kamata és a csekély térdíj, illetőleg elárusítási jutalék.

Megrendeléseket főképp úgy szerezne, hogy részint írásosan, részint utazó útján ajánlatokat tenne a kereskedőknek egyes tárgyak nagybani szállítására, valamint a közszállításokra.

A számla-leszámitolás. Régi törekvése ez már az iparosoknak. Budapesten és Kolozsváron szép sikert értek el a szövetkezetek e téren. Különösen fontos volna ez az épület-asztalos és lakatosok, a butorasztalosok, kocsigyártók stb. részére, kik nagyobb megrendeléseket teljesítenek.

Sok iparos azért nem tud elvállalni megrendelést, mert nem tud hitelezni, bármily jó fizető volna is a rendelő. Ezen volna segítve a számla-leszámitolással.

De volna ennek más előnye is. A számla-összeg behajtása sok utánjárást, a pörlés pedig sok költséget igényel. Ezt tudná a szövetkezet előnyös módon lebonyolítani. E mellett a pörléseknél érhetne el megtakarítást, mert a szövetkezet méltányos megállapodást létesíthetne az ügyvédjével.

A takarékbetétek a tőke növelésére volnának alkalmasak. Ennek gyűjtésére maga az iparoság, de főképp az iparpártoló szövetség közreműködése vétetné igénybe. Nem kellene más, mint oly irányu mozgalmat indítani, hogy a magyar ipar támogatására hajlandó közönség heverő pénzének egy részét, vagy 20—30 koronás kis betéteket helyezzen el a szövetkezetnél azzal a föltétellel, hogy pénzét bárki, bármikor visszaveheti. E téren sok eredményre lehet számítani.

Szakcsoportok. Nem lehetetlen, hogy a közös szervezet oly kapcsot fog létesíteni és oly piacot fog szerezni, hogy egy-egy iparág üzöi egymás között közös műhely alapítására kapnak kedvet. Ezt könnyen létesíthetné a szövetkezet.

Műhely-szövetkezet. Erre nézve már előrehaladott mozgalom van. Az volna a cél, hogy olyan iparosok, a kik motor hajtóerőt használhatnának, de üzemük nem bírja el, hogy külön vegyének ilyen, — egyesülnének egy közös műhely-épület építésére. Itt mindenki a saját céljának megfelelő külön helyiséget kapna és csak arra szorítkozna a szövetkezés, hogy a gőzgépet közösen fűtenék, közösen tartanának gépészt. Mindenkinek a saját műhelyében volnának a munkagépei, melyeket bármely pillanatban összekapcsolhatna a műhelyen átvonuló erő-átvivő szíjjal.

Ennek létesítése érdekében lehetne ugy állami, mint városi támogatásra szert tenni. (Az állam adna gépet, a város használatra telket.) Egy ily tervezetet 14 műhelylyel (mindenik 8 m. hosszú és 6 m. széles) be is mutatok.*) Ezen 12 műhely-részre van is már jelentkező. Magán a terven, persze lehet czélszerűségi szempontból még sokat változtatni. Nem is egészen teljes. Egy-egy műhelyrész alig kerülne többé 1500—1800 koronánál.

(Folytatjuk.)

Kereskedelmi és iparkamarák.

A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara 1902. évi decz. hó 5-én tartott teljes ülésében. A kövező és utburkoló iparnak a képesítés igazolásához kötött mesterségek közé való sorozását pártolja, ugyszintén képesítéshez kötendőnek véli a kézműves iparként folytatott szobrászatot is, s bár ezen foglalkozási ágak kő-, fa- és gypszszobrászatra való tagosítását az ülés helyesli, de mindegyikének gyakorlására külön-külön iparigazolvány váltását szükségesnek nem tartja.

A kamarai titkár ezután jelentést tett a kereskedelemügyi miniszter által Pozsonyban rendeztetett férfiruha-szabászati tanfolyam működéséről, mely jelentés kapcsán a teljes ülés kérni fogja a keresk. minisztert, hogy hasonló tanfolyamot a kerület több más helyén is rendeztessen s pedig lehetőleg a nyári időben, a mikor az önálló mesterek és a szabó-iparosok nagyobb áldozat nélkül vehetnek részt e tanfolyamon; egyuttal pedig a tanfolyamoknak a kiválóbb és egyszerűbb iparosok igényei szerint való berendezését indítványozza.

Végül a teljes ülés több szak-, illetve tanoncziskola számára szavazott meg évi segélyt.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara e hó 12-én teljes ülést tartott, melyen a Nikolits Péter elhunytával megüresedett alelnöki állásra Reinhart Gyulát választotta meg alelnökül és az ipari osztály elnökeül.

A napirend további során Apátfalva község vásárainak helye tárgyában ugy határozott a kamara, hogy a vásártér a község belső területén maradjon; a bélyegzőkre való megrendelés-

*) Érdeklődőknek a tervezetet készséggel megmutatjuk. Szerk.

gyűjtési tilalom fentartása mellett foglalt állást a gyűlés, mely kimondotta azt is, hogy az idegen helyeken nyitott fióküzletek üzletvezetőinek az illető szakra kell képesítve lenniök és üzletvezetők oly egyének, a kik maguk is önálló üzlettel bírnak, nem lehetnek.

Számos társ kamarai fölterjesztésnek részint támogatása, részint egyszerű tudomásulvétele után az aradi kereskedők körének beadványára elhatározta a kamara, hogy a közös hadsereg és a honvédség lábbeli szükségleteiből nagyobb részt juttassanak a kisiparnak.

Végül az ipartanácsokat alakították újra az eddigi tagokból.

A székely kamara közgyűlése. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara 1902. december 22-én d. u. teljes-ülést tartott Tauszik B. Hugó elnök vezetése alatt.

Elnöki jelentések után Uzon háromszék-megyei község vásárdíj-szabályzatát vették tárgyalás alá, de jóváhagyását nem véleményezték, mivel a vásáros közönségre mérték fölötti megterhelhetést róna.

Örömmel vétetett tudomásul a keresk. miniszter azon leirata, melyben a kamara konkrét kérelemre tett felterjesztése kapcsán utasította Stodda József timár ipari vándortanítót, hogy a kamara közbejöttével a székelyföldi timár iparosok helyzetét tanulmányozza és támogatásukra vonatkozólag mielőbb javaslatot tegyen. A székelyföld egyes pontjain (Maros-Vásárhely, Székely-Udvarhely, Kézdivásárhely, Sepsiszentgyörgy, Szász-Régen stb.) ugyanis virágzó timár ipar volt s melynek újbóli felsegítése nemcsak a timár iparosok gyáripari ellenhatás miatt versenyképtelenné lett csoportjaira, hanem a gazdaközönségre is kívánatos.

Jelentés tétetett az aradi és debreczeni székely (karácsonyi) bazár különféle háziipari cikkekkel történt ellátásáról és hogy a kamara elnöksége azon bazárok megnyitására László Gyula m. titkárt küldötte ki.

A keresk. miniszternek azon leiratát, melyben tudatja, hogy a köpeczi szén szállítására további kedvezményt nem ad — sajnálattal vették tudomásul. A köpeczi szénbánya üzemének fejlesztése ugyanis székely érdek. Megérdemelt támogatásával a bányamunkások százai jutnak Erdővidéken keresethez, az üzem csökkentése pedig a munkásnép sorsára is nyomasztólag hat.

A csikszentimrei fűrésztelep munkásai számára létesítendő segélypénztár alapszabályait jóváhagyásra ajánlják.

Több kisebb ügy elintézése után elnök az ülést azon kérelemmel zárta be, vajha a kamara tagjai jövőben az osztály- és teljes-ülések iránt olyan érdeklődést tanúsítanak, minőt a kamara gondozására bizott székely közigazdasági érdekek szorgos szolgálata megkövetel.

Magyarország iparfejlesztése.

III.

(Folytatás.)

Képtelen vagyok magamévá tenni azt a felhozott példát is, hogy idegen áruk vagy iparcikkek egyáltalában megtiltva legyenek, mint ahogy azt Mária Terézia idejében tették, avagy hogy „a szabót, aki külföldi szövetből készít ruhát iparjogának elvesztésével és három havi börtönnel büntessék“ mert, a mint ezen intézkedést a régen mult időben indokolták: „nincsen más szándékunk, mint az, hogy a pénzt akarjuk tartani az országban.“ Én részemről nem törőd-ném azzal, ha azok, a kik a magyar ipar készítményt vagy a magyar iparost támogatni nem akarják, vagy a kik ingyenczkedésből vagy tudja a jó ég, mily más hóbortból a külföldi áru iránt előszeretettel viseltetnek, ha szükségleteiket tetszés szerint választható külföldi forrásokból szereznék is be, de megkövetelném az államtól, hogy oly érezhető vámmal illesse meg a külföldről behozandó kész vagy feldolgozandó iparcikket, hogy a vám révén nyerendő összegekkel a hazai ipart a polgárság általános megterhelése nélkül talpra segítse, úgy, hogy idővel senkinek még eszébe se jusson, hogy létezik hazánkon kívül más ország is, a hol szükségletét teljesen kielégítőleg beszerezhetné.

Ha kormányunk ilyen álláspontra helyezkednék, nem kellene a gyárosokat vagy vállalkozókat idecsalogatni, nem kellene a nép pénzét idegenek fejébe dobni, hogy becses személyükkel szerencsétlenség hazánkat, hanem örülnének, ha helyet találnának, a hol letelepedve, nyugodtan dolgozhatnak azon tudatban, hogy meglesznek védve a már fejlettebb államok ipartermékeinek versenyétől és ha egyedül a hazai versenynyel kellene számolniok.

Ha más név alatt is, de akadnának feles számmal hazánkban is Andle Kristólok, kik selyemgyárat; Gindle Prokopok, kik aranyruhágyárat; Lunetek, kik keztyűgyárat; Harrachok, kik battisztgyárat; Rotterhannék, kik mousselin-, karton-, és parketgyárat stb. stb. létesítenének és így 1000 és 1000 munkáskezet foglalkoztatnának, kiknek megélhetéséhez a magyar nemzet hazaszeretete adná meg a módot.

Ha II. József császár idejében akadt egy Battyányi, egy báró Vay stb., a ki az osztrák ipar előmozdítása céljából, daczára annak, hogy halálbüntetés várt arra, a ki egy fonógépet Angliából kicsempész — elég bátor volt az uralkodó óhajának teljesítésére vállalkozni, úgy bizonyára akadnának hazánkban is még elég nagy számban jó hazafiak a főurak és tehetősebbek között, a kik még nem fásultak el minden izükben a magyar iparosság helyzetének javítása, a magyar iparügyek fellendítése, a magyar nemzetnek akár az osztrák, akár más országnak gyámkodása alól leendő felszabadítása

érdekében tőlük telhetőleg eljárni, csakhogy — sajnos — hiányzik intézőinknél a komoly akarat, hiányzik a buzdító szellem, a jóindulat, mely ily munkánál alapfeltétel és mellőzhetlen.

Tökéletesen egyetértek a füzetkének 12 oldalán lévő következő szakaszával:

Hanem hogyha Ausztriában a magyar iparfejlesztés kerül szóba, akkor rendszerint az irigység és a rosszindulat érzelmei nyilatkoznak meg; minden új magyar iparvállalat alapítása barátságtalan, keserű érzéseket kelt. Hű képét adtam az osztrák ipar fejlődésének és rámutattam a külföldről betelepített iparosok nagy seregére, a kiknek akkor alapított vállalata nagyrészt még ma is fennáll. *Ha tehát a magyar törvényhozás végre most több mint száz év után, követni akarja Ausztria példáját és céltudatos állami támogatással az ország iparát fejleszti, akkor nincs joga, vagy oka Ausztriának e miatt Magyarországgal szemben idegenkedni vagy éppenséggel ellenséges indulatot tanusítani.*

Azután helyesen mondja később, hogy:

„A földmivelés, minthogy már általánosságban munkát, sem pedig kenyeret nem adhat a fölös munkaerőnek, és a jelzőlog óriási mennyisége dokumentálja jövedelmezésének redukcióját. Másrészt a magyar földmivelés nincs is már abban a helyzetben, hogy az államháztartás terheit egyedül viselje. Új kereseti források teremése vált szükségessé, hogy az állami költségvetés követelményeinek az ország megfelelhessen. És éppen ez lesz a feladata egy új erőteljes iparnak. Mi, a magunk erejéből nem teremthetünk egy, a kor színvonalán álló ipart, mindenekelőtt hiányzik ehhez az anyagi erőnk, hiányát érezzük továbbá gyermekeink ipari nevelésének. Ausztria a külföldről importálta Mária Terézia és II. József idejében iparosait Csehországba és Alsó-Ausztriába; Svájcban pedig Voralbergbe és Felső-Ausztriába. Hát mi Ausztriában keressünk magunknak iparosokat; vagy hozzuk őket a külföldről, hogy az osztrák iparnak versenytársaivá legyenek. Magyarországnak ki kell fejlesztenie és Magyarország ki fogja fejleszteni iparát, használják tehát fel az osztrákok az előnyös alkalmat és fordítsák javukra a magyar ipar állami támogatását. Ez mindenestre vitális érdekük.“

(Folytatjuk.)

Rendelet és elvi határozatok.

A felebbezést visszautasító másodfoku iparhatósági végzés ellen további felebbezések helye. K. M. 1902. október 27-én 68725. sz. a. hozott elvi határozata. Temesvár sz. kir. város tanácsának. Folyó évi szeptember hó 30-án 18753. sz. a. kelt jelentésére a vonatkozó iratok csatolása mellett értesitem czímet, hogy a folyó

évi július hó 31-én 13331. sz. a. hozott másodfoku iparhatósági végzést, melyben a takarékpénztár, mint részvénytársaság által N. A. könyvvezető, ifj. Sch. V. pénztárnok és D. A. intézeti szolgálta után a temesvári kerületi betegsegélyző pénztárba befizetett 428 kor. 34 fillér tagjárulék visszafizetése iránt indított ügyben az 1884. XVII. t.-cz. 176. §-a alapján hozott 3613/1901. számú elsőfoku iparhatósági határozat ellen beadott felebbezést elutasító elsőfoku iparhatósági végzést helybenhagyja, felülbírálat alá nem vehetem, mert az 1901. XX. t. cz. végrehajtása tárgyában 4600/1901. M. E. sz. a. kiadott rendelet 5. §-ának utolsó bekezdése értelmében a felebbezést visszautasítása kérdésében a másodfoku hatóság végérvényesen dönt s így a végzés ellen további felebbezések helye nincs.

33,713/1902. sz.

Hirdetmény.

Szeged sz. kir. város kapitányi hivatala, mint elsőfoku iparhatóság közhírré teszi, hogy az 1884. évi XVII. t.-cz. 169. §-a értelmében választandó 20 iparhatósági megbízott választására határidőül **1903. évi január hó 7-ik** napját tűzte ki, a mely napon a szavazások az iparhatóság hivatalos helyiségében **délelőtt 9 órától délután 4 óráig** elfogadtnak.

Miről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy választók az iparhatóság területén lakó összes iparosok és kereskedők, a kik a választást megelőző évben legalább 20 korona harmadosztályú kereseti adót fizetnek, vagy pedig az 1881. évi XLIX. t.-cz. alapján adómentességet élveznek.

Szeged sz. kir. város kapitányi hivatala mit elsőfoku iparhatóság 1902. december 19-én.

RAINER, főkapitány.

33,740/1902. sz.

Hirdetmény.

Az 1884. évi XVII. t.-cz. 141. §-a értelmében alakított ipartestületi békéltető-bizottság segédtagjainak megbízatása és működési ideje letelvé, annak egy évre szóló újjáalakítása szükségessé vált, mely alakulás, illetve a megkivántató 36 bizottsági tagnak választására határidőül 1903. évi jan. hó 4-ik napjának d. e. 9-től déli 12 óráig az iparhatósági biztos helyiségében, városi széképület 11. ajtó, kitűzetik.

A választáson való részvételre a képesítéshez kötött iparágakban a város területén működő **összes iparos-segéd** azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy a választói jogosultság megállapítása végett munkakönyveiket is hozzák magukkal.

Szeged, sz. kir. város kapitányi hivatala mint elsőfoku iparhatóság 1902. december 21-én.

RAINER, főkapitány.

„A MI LAPUNK“ TÁRCZÁJA.

Iparosaink társadalmi helyzetéről.

Levél Ernő barátomnak.

(Folytatás.)

Hinni szeretem, hogy az ide fejlődők csak csekély töredékét teszik a fentebb leírt módon nevelkedett egésznek, de emberi természetünkben rejlik, hogy inkább csak hibái után ítéljük meg az egyént, tehát néhány érdemtelen tag miatt kedvezőtlen véleménnyel legyünk egy egész osztályról.

És mily nehéz az egyszer kialakult ily hibás véleményt megváltóztatni, habár felületes, látszólagos és csekély jelenségeken alapul is! Ámde nem megdönthetetlen s első sorban az iparos-osztálynak volna kötelessége az őt terhelő mulasztást helyre ütni és így a mai helyzet egyik nyomós okát kiküszöbölni. Nem nehéz feladat, nem kíván anyagi áldozatot, csak emberies érzést és gondolkodást, felebaráti szeretetet és hazafias szellemű kötelesség-tudást. A kik hibáknak érzik magukat, találhatnak elég követendő példát körünkben arra nézve, hogy mint neveljék tanonczaikat oly utódaikká, kikre osztályuk érdekeit, hazájuk sorsát nyugodt lélekkel, büszkén bizhatják.

A kialakult rossz véleménynek további következményei is vannak; az iparos-osztály általa mintegy elbástyázza magát az értelmiségi osztálytól s tagjai megújulását, a létszám kiegészítését vagy csak önmagából vagy egyéb társadalmi osztályok — sokszor csak kiselejtezett — elemeiből kapja. Nincs meg a különböző társadalmi osztályok egészséges és egymást — hogy úgy mondjam — a vérig átható érintkezése.

Az általad vallott tételt, hogy az értelmiségi osztály lenézi az iparos-osztályt, így általánosan nem fogadom, nem fogadhatom el. Sőt állítani merem, hogy e lenézés, amennyiben megvolna, nem a foglalkozásnak, hanem az azt űzők hiányos műveltségének szól. A művelletlen ember legtöbbször durva lelkű, az ezzel való érintkezés senkinek sem kívánatos. A műveltség szerepe éppen az, hogy az egyedek ellentétes, éles vonásait, a természetünkben lévő legnagyobb önzés káros hatásait kiegyenlítve, elsimítva, lehetővé teszi oly egyéneknek közös cél érdekében való együtt-élését és összműködését, a kikre nézve ez a nélkül tűrhetlen, elképzelhetlen volna, mert egymást soha meg nem érve, a lét és nem lét kérdését kénytelenül nének egymás ellen felvetni. Szóval a műveltség jegyében mindenki és minden találkozik. A saját jól fel-fogott érdekében tehát joggal követelhető az iparos-osztálytól, hogy művelődjék, hogy a műveltség ne csak egyes tagjainak, hanem legalább a zömének legyen közkincse. Nem is lehetetlen fogalom a „művelt iparos“; nyugat államai érzik máj e náluk rég megvalósult, nálunk csak

óhajt tévő állapot áldásait, bár nálunk is újabban némi haladás tapasztalható e helyes irányban. Fokozni, sürgetni, ösztökélni kell a haladást, hogy a társadalmi osztályok érintkezésében és egymást megbecsülésében kiegyenlítő szerepül szolgálhasson.

Az iparos osztály átlagának hiányos műveltsége megmagyarázza ama további jelenséget, hogy az értelmiségi osztály gyermekei az iparospályától idegenkednek. A gyermek idegenkedik, mert a miatt, hogy tanoncznak adása kilátásba helyezésével szoritják a tanulásra, valami nagy rosszat, lealázót gondol ama állapotról. Főntebb kimutatni igyekeztem, hogy nem egészen alaptalanul. A szülő pedig idegenkedik tőle, mert gyermeke boldogulását a mai viszonyok között kevésbé reményli az iparos-pályán. Így gondolkodnak iparosaink is, tehát az értelmiség elfogultságát nagy hibául felróni nem szabad. Lehet önzés, haszonlesés a szülői véleménynek és elhatározásnak főrugója: a szülővel szemben meg kell hajolnunk. Pedig e körülmény veszteséget jelent, mert az értelmiségből csak a viszonyok kenyszerű hatása útján hódított tagok igazán nem nyereségei az iparos osztálynak.

A hiányos képzésnek és ebből folyólag ama káros jelenségnek, hogy az ily iparos az önképzés szükségét nem érzi, mert annak előnyeit nem is sejtí, — továbbá következménye, hogy a boldogulás lehetősége nagyon meg van nehezítve. A mikor az iparostól műveltséget kívánunk, ez nem az iskolában, hanem az életben elsajátítható műveltség, a mely amott csak a legszükségesebb, a fejlődésre elengedhetlen alapokat szerzi meg. A mai bonyodalmas életviszonyok között nehéz a megélhetés. A szabad verseny mellett sok ismeretet, folytonos tanulást, a viszonyok minden változása iránt való élénk érdeklődést kíván az élet mindenkitől, de főként az iparos osztálytól, mint a melynek léte alapjai leginkább vannak a gazdasági viszonyokkal való szoros összefüggésnél fogva hullámvásznak kitéve. A kevésbé lelkiismeretes vagy fogyatékos tisztesség érzéssel bíró egyének működésük által ártottak az iparosba vetett bizalomnak, ez által a rendelő és fogyasztó közönség jelentékeny részét önmaguktól elidegenítve, a vagyonosodásnak módját nehezítették meg. Pedig vagyonosodás kell ahhoz, hogy az iparos-osztály megerősödjék és nemzetgazdaságilag fontos szerepének elismerést tudjon kivívni, sőt — az előbbire visszatérve — hogy ismereteit tovább bővíthesse. Vagyonosodás és művelődés egymást fölváltva követik és segítik.

De adva vannak-e nálunk a művelődés módja, az önképzés eszközei?

Meg vannak, ha nem is kielégítő sokaságban. Első sorban az irodalom, általános szaklapok, az egyes szakmák céljában megírt füzetek és könyvek azok, melyek a tanulni vágyó iparos rendelkezésére állanak. Csakhogy ezeknek

aránytalanul kevés a komoly olvasó közönsége, hisz a kevés szaklap is alig tud megélni, a kevés szakkönyv is alig kel el. Ott vannak továbbá a szakgyűlések, szakfelolvasások, melyek különösen alkalmasak egy-egy időszerű kérdés megismertetésére, megvitatására, orvoslására. Ezeket is inkább csak akkor szereli a magyar ember természetéből, ha fehér asztalok mellett folynak le, veszélyeztetve így a cél komolyságát. Szóval tanulni lehet, csak akarni kell, akarni pedig kellene, mert a kevés fáradság és áldozatok árán kivívható előnyök százszorosan kamatoznak. Ezt nemcsak megszívlelni, de követni is jó volna!

F. F.

H I R E K.

„A Mi Lapunk“ t. előfizetőinek, munkatársainak és olvasóinak boldog újévet kívánunk.

— **Rendkívüli előjárósági ülés az ipartestületben.** Karácson másodnapján szép ünnepély folyt le a szegedi ipartestület házában. Halmos Bálint műkedvelő iparos, kiváló tisztelete jeléül *Reiner Ferencz* az ipartestület veterán díszelnökének dombormű arczképét ajándékozta az ipartestületnek. A sikerült műnek léleplezését Lábdy Antal ipartestületi alelnök szép beszéde előzte meg, melyben az ipari érdekekért hosszú évek során fáradhatatlanul küzdő díszelnök alkotárait méltatta, mint az önzetlen munka emberét buzdító példaként esetelte, kiemelte, hogy az idők terhe által megrokkant díszelnökünk bár nem lehet köztünk, de azért még ma is szeretettel gondol iparostársaira és cselekvésre buzdít bennünket. Az ülés ezután értekezlet alakult át, a melyen az állandó iparcsarnok ügye tárgyalatott.

— **Vizsgálat a szegedi ipartelepeken.** A gyárvizsgáló-bizottság a szokásos félévi gyár vizsgálatokat befejezte. Általában mindent a legnagyobb rendben talált; szabálytalanságok alig fordultak elő az ipartelepeken és mégis talált okot panaszra. Ugyanis két tűzifa-telepen a kötelező hiteles ölmérték egyáltalában nem volt található; egy másik fatelepen pedig az ölmérték nem volt hitelesítve. A bizottság erről jelentést tett az iparhatóságnak, mely a saját hatáskörében fog intézkedni.

— **Egy kedves vendég.** A szegedi iparosok karácsonyi bazárját kellemes meglepetésben részesítette e hó 24-én d. e. a szomszéd temesvári kereskedelmi és iparkamarának érdemekben gazdag titkára, a mennyiben eljött hozzánk, hogy megtekintse és tanulmányozza a szegediek példaként alkotott időközönkénti és ezidő szerint karácsonyi ipar-vásárát. Lábdy Antal és Babós

Elek kalauzolták a vendéget és magyarázták egyes kiállítóknak új irányu készítményeit. Többféle apróságot vásárolt és rendelt meg iparosainknál és távozásakor arról biztosította az időközben a kiállításba érkezett König társzerkesztőnk, hogy eljövételének igen örvend, mert látja, hogy a jó akarat és igyekezet mily szépen válhatik uttörővé a külföldi iparnak kiszorítására. Valamennyi kiállítóról dicsérőleg emlékezett meg, de feltűnő érdeklődéssel viseltetett az agyag iparcikkék iránt, ahol minden egyes készítményt ugyszólván tanulmányozott, a mit a lippai agyagiparosoknak érdekében tehetett. Téván. Falábu, Benedek, Fogel, Belle, Kulinyi, Krachtusz, Fejős, ifj. Hodács János, Benkóczy, Dósztig stbieknél huzamosb időig tartózkodott és nagy érdeklődéssel szemlélte a készítményeket, melyek ugymond nem kiállítási verseny, hanem csak a képességekről tanuskodó gyakorlati igen szép munkák. Köszönettel adózunk a titkár urnak ezen érdeklődéseert és biztosíthatjuk, hogy becses megjelenése buzdítólag hatott derék iparosainkra.

— **Iparhatósági megbizottak.** Az 1884. XVII. t. cz. iparhatósági megbizottak választását rendeli el, akik az iparhatóságnak segédkezzenek, azt az előforduló esetekben tanácsal lássák el és ha kell, mintegy közvetítők legyenek iparos és hatóság között. Ezen intézménynek üdvösségét azonban iparosaink ellenszenvvel fogadták és még ma sem képesek megbarátkozni azon eszmével, hogy kormányzatunk ezen intézkedésével az ipari rend és az iparosság előnyeit óhajtotta előmozdítani. Pedig ezen cél lobogott törvényhozóink szemei előtt, midőn ezt megalkotta. Az iparhatósági megbizotti tisztség nem csekélység, szép és nemes hivatása van a megválasztottnak és ha feladatát hűen teljesíti, nagy szolgálatot tesz iparostársainak. Nem célunk ezuttal ezen intézménnyel bővebben foglalkozni, hanem amennyiben mindenhol az évnek első napjaiban ejtetik meg az új választás, arra kérjük iparostársainkat, hogy amennyiben ők maguk is barátjai a rendnek, amennyiben ők maguk is elejét venni óhajtják az ipar terén észlelt elfajulásoknak, válaszzák meg körüknek színe-javát iparhatósági megbizottakul, válaszzanak olyanokat, akik elég értelmesek a felettes iparhatóságukat az észlelt bajokra figyelmeztetni és akik elég erélyesek is iparhatóságuknak esetleges helytelen intézkedései ellen felebbvitellel élni. Ha ilyen férfiakat választanak megbizottakul, úgy csakhamar meg fognak győződni ezen intézmény üdvösségéről is.

— **A rendőr-csizmák.** A szegedi bőripari szövetség tagjai sorakoztak deputációba, hogy Reiner József főkapitány közbenjárását kérjék ki egy dologban, mely a szegedi bőripari szövetséget nagyon közelről érdekli. Ugyanis a rendőrség csizmáit a bőripari szövetség szállította, de mostanában a lábbelieket maguk

a rendőrök szerzik be. A rendőrök ugyanis minden évben 48 korona átalányt kapnak, hogy elláthassák magukat csizmákkal, amikor aztán a megrendelés ideje elérkezik, a rendőrök szavazás útján bizzák meg a legtöbb szavazatot nyert eszmadia mestert a lábbeliek szállításával. Ez az alkotmányos formájú csizma-rendelés az idén mellőzte a bőripari szövetkezetet, mely most küldöttséget menesztett a főkapitányhoz, akitől azt kéri, hogy hasson oda, hogy a rendőrök ismét a szövetkezet munkáját vegyék igénybe, mert így több iparos részesül munkában. A főkapitány kijelentette, hogy szívesen ajánlja a rendőröknek a bőripari szövetkezet csizmáit, de nyomást nem gyakorolhat azokra, mert a rendőröknek jogukban van ott rendelni a csizmát, ahol akarják. A mennyiben igazat adunk a főkapitánynak, hogy nem szabad befolyásolni az alantosakat, még sem tartjuk helyén valónak, hogy egy vállalkozónak adassék oda a rendőrség szükségletének szállítása. Helyesebb volna, ha kiki maga, vagy esetleg 5—6-an együttesen adnák munkába szükségleteiket különböző mestereknél, legalább megoszlanék a kereslet többek között.

— A „Pártoljuk a magyar ipart“ karácsonyi kiadványában „Szegei kereskedők“ czímen méltatja a szegei kereskedők hazafias törekvését, dicséri azon idealizmust, mely kereskedőink nagyobb részét áthatja a már életkérdéssé vált iparpártolás terén. Kiemeli, hogy a szegei kereskedő nem ápolja a másvidéki kereskedők azon nemzetközi jellegét: „Kereskedőnek nem az áru, hanem annak haszna kell.“ A szegei kereskedő össze tudja egyeztetni saját érdekét a magyar iparpártolással és nem idegenkedik a magyar iparcikk forgalomba hozásától, ha azok izlés, szilárdság és érték tekintetében a hasonló külföldi ipartermékkel kiállják a versenyt. Mi is szívből üdvözljük azon derék, hazafias kereskedőket, kik a hazai ipar forgalomba hozásával a nemzeti jólét emeléséhez hozzájárulnak. De ha kereskedőink ezen hazafias erényét felismerjük és méltatjuk, nem szabad elhallgatnunk azon sajnós jelenséget sem, hogy még mindig akadnak kereskedők, a kik az idő intő szavát nem értik meg és nem restellik az idegen cikkekkel feldiszipált kirakataikban odailleszteni a hangzatos hívogatót: „Pártoljuk a magyar ipart.“ A szegei nép hazafias érzésével nem találják összeütközőnek: itt az európai hírű szappangyártás törzsfészkében, a magyar ipart gunyoló és megszegyenyítő *Schicht*-féle hirdetési táblákkal falaiikat eldiszteleníteni és ezzel a hazafias vásárló közönséget üzletük látogatásától elidegeníteni. Jóakarólag figyelmeztetjük az illető üzlettulajdonosokat, hogy az ország-szerte öntudatra ébredt iparpártoló közönség hazafias törekvését ne vegyék semmibe és az idegen származású iparcikkeknek ily feltűnő módon ne csináljanak reklámot, mivel ennek

maguk vallják kárát. Elvárjuk tehát az illető kereskedőtől, kiknek hazafiságában nem kételkedünk, hogy saját, jól felfogott érdekekben eltávolítják a magyar ipart hirdető táblákat az idegen származású iparcikkek mellől, leszedik falaiokról a disztelen *Schicht*-táblákat és a mi hazafias magyar iparpártoló-szövetségünk táborába állván, segítenek bennünket nemes törekvésünk kivételében, mert csak egyesült erővel érhetjük el a kitűzött nagy célt, a hazai ipar föllendülését.

— **Az ipartörvény revíziója.** Végre a képviselőház is tárgyalta a békéscsabai iparosoknak 54 aláírással ellátott kérvényét, a mely részletes adatokkal megokolva, az ipartörvény módosítását és a czéhrendszer behozatalát kérelmezi. A kérvényi bizottság a kérvényt a kereskedelemügyi miniszternek javasolta kiadni.

— **Kisül az igazmondásunk.** Mint a „Magyar Vaskereskedő“ írja, Sajó-Szent-Péteren a kir. járásbíró és kir. adóhivatal új épületének fűtésére *friedlandi* kályhákat használnak, s még hozzá olyan rossz osztrák kályhákat, a melyeket magyar kályhagyárak piacra hozni sem merészelnék. Magyarországon szép és kitűnő kályhák készülnek, érthetetlen és visszatetsző tehát a hatóságoknak a magyar iparral szemben tanúsított magatartása. Ugylátszik a magy. kir. hivatalnokok egyrésze még rosszabb a Bach-huszároknál, mert míg ezek gazdájuk érdekeit szolgálták, előbbieket kenyéradóik ellenségei.

— **A nagyváradai kongresszus naplója.** A Nagyváradon megtartott VI. országos ipartestületi gyűlés naplója megjelent. A napló — egyuttal a nagygyűlés jegyzőkönyve — a melyet Gelléri Mór, a kongresszus főjegyzője rendezett sajtó alá, tartalmazza a kongresszus tagjainak teljes névsorát és a képviselt testületek jegyzékét, a kongresszus napirendjét, ügyrendjét, a kongresszuson elhangzott összes felszólalásokat, gyorsírói följegyzések nyomán, az ott betérjesztett indítványokat és irományokat.

— **Szövetkezeti sütőde.** A bpesti sütőmunkások és süteménykihordók a múlt héten gyűlést tartottak egy szövetkezeti sütőde föllállítása ügyében. A gyűlésen a sütőmunkások és süteménykihordók egyesültek, a szövetkezeti sütőde föllállítására 10 tagu bizottságot választottak s elhatározták, hogy anyagi támogatás kieszközlése végett küldöttségileg a keresk. miniszterhez fordulnak.

— **Mint vélekedik a cipész-szaklap** Az ipartestületek szövetségéről: „Ily nagyhangú cím alatti akár új ipartestületi szövetség alakulni a fővárosban. Ezen eszme a most lezajlott nagyváradai ipartestületek kongresszusán született meg, hol azt többen nagyhangú üres ígérettel tették szóvá. Mi már többször megirtuk, hogy nem helyeseljük az ilyen szövetkezést, mely eltekintve attól, hogy felesleges terheket is ró a tagokra,

amennyiben személyenkint 20 fillér díj fizetendő, de maga a cél sem életre való. — Nem életre való pedig azért, mert különösen lábbel iparunk jól felfogott érdeke azt követeli, hogy mi lábbeli iparosok saját iparunkban tömörüljünk, nem pedig egy, az összes iparágakat felölelő testületben, hol valóságos bábeli nyelvzavar uralkodik. A bábeli ipar érdekében csakis a bábeli ipartestületek és szakosztályok fejthetnek ki eredményt s ahhoz más iparszakok sem nem értenek, sem pedig hozzá szólni semmi joguk. Nem felesleges teher volna, ha ezen szövetségbe például belépne a budapesti cipész-ipartestület az ő 2000 tagjával, mely után 400 korona tagdíjat kellene fizetnie, vagy a vidék több nagy iparos városa? Figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy ezen terv megvalósítását teljes erejükből akadályozzák meg, mert ez célunkat sem előre nem mozdítja, de meg érdekeinkkel homlok-egyenest ellenkező, az reánk káros és veszélyes hatása.

— **Dijkiosztás.** A szegedi karácsonyi iparkiallítás alkalmából, karácsony másodnapján osztotta ki az iparpártoló szövetség elnöksége, a kiérdemelt díjakat. *László Gyula*, a biz. elnöke, meleg szavakban méltatta a törekvő iparosok sikerét, megérdemelt dicsőretekkel halmozta el azon buzgó iparosokat is, kik szép és versenyképes munkájukért szintén megérdemelték volna a jutalmazást, de több díj nem állván rendelkezésére, ezuttal csak érdem-okmánnyal fejezte ki elismerését. *Lábdy Antal* kiállítási elnök, a kiállító iparosok nevében fejezte ki az iparpártoló szövetségnek, az iparérdekek előmozdítása iránt tanusított lelkes támogatását, Ezután *Pataki Simon* tanár, az iparpártoló szövetség fáradhatatlan titkára, olvasta fel a jutalmazottak neveit. A megosztott nagy-díjat egyenként 5 drb 10 koronás aranyat *Fogel Ede* bádogos és *Kulinyi Simon* kárpitos kaptak. Az érdem-díjakat, egyenként 3 drb 10 koronás aranyat *Fejős Ferencz* lakatos, *Benedek Imre* szijgyártó, *Krachtusz Ferencz* műszerész és *Papp Mihály* fésűsmester nyerték el.

— **Kamarai titkárból polgármester.** Miskolczon *Szentpály István* dr.-t, a miskolczi kereskedelmi és iparkamara első titkárát a város polgármesterének választották meg.

— **Figyelem!** Hívjuk fel a hazai lapokat, a midőn azokra előfizetünk, hogy ne fogadjanak el külföldi hirdetéseket. Mi megelégedhetünk magyar lapokkal, a magyar lapok pedig meg lehetnek külföldi hirdetések nélkül is. — *Ne vigyük ki pénzünket a külföldre!*

— **Iparkiallítás Ujpesten.** Ujpesten a jövő évben nagyszabású iparkiallítást szándékoznak rendezni. A résztvevőket most gyűjtik aláírási ivenek. A kiállítás ügyében népes értekezletet tartottak és elhatározták, hogy a kormány anyagi támogatásának kieszközlése céljából széleskörű mozgalmat indítanak.

— **A hazai iparpártolás és hatóságaink.** Lapunk előző számában rámutattunk azon eléggé el nem ítéhető hazafiatlan gyakorlatra, melyet a hazai iparpártolás körül a hatóságok üznek. Kijátszák a kormány ez irányu üdvös utasításait az által, hogy a közszükségletek beszerzésénél az árlejtési ajánlatokban kiírják ugyan, hogy a szállítandó szükségleteknek hazaiaknak kell lenniök, de az ajánlatok elbírálásánál már csaknem kezére járnak az oly ismert vállalkozóknak, kikről biztosan megállapítható, hogy semmi egyéb, mint jól ismert egyéniség, a ki idegen eredetű cikkeket szállít s ha aztán a szállítástól elesett pályázók felszólalnak, azt felelik, hogy: „a nyertes cég is hazai“. Szerintök eleget tettek a miniszteri utasításnak azzal, hogy a pályázatban kiírták, hogy a versenyben csak hazai cégek vehetnek részt, azzal azonban nem akarnak törődni, hogy a szállított cikkek hazaiak-e vagy nem, mert ez által a „jól ismert és befolyásos“ örökös szállítónak kellemetlenkednének és . . . Bár a szegedi hatóságot sokkal megbízhatóbbnak ismerjük e téren, mégis reá bukkanhatunk itt-ott a hazai ipar iránt való nem törődömségre. Egy eset, a mely most került napvilágra, élénken igazolja ezen állításunkat. Most pattant ki a titok, hogy a város kezelésében lévő közfürdőben, az országos hírű szappan hazájában, — Szegeden — a bécsi szappan számüzte a szegedit. Hát ez bizony nem válik épülésére a hatóságnak és jogos a feltevés, hogy ha ily szégyenletes felületesség megtörténhetik a szappan-szállításnál, minő mellőzésben részesülhet *helyi és hazai iparunk* a város egyéb közszükségleteinek beszerzésénél? Ugy látszik, hogy a szegedi hatóság is rászorult annak kioktatására: miként kell a hazai ipart pártolni. Jól tenné az iparpártoló-szövetség, ha keblére ölelné városunk ugynevezett „oszlopos tisztviselőit“ és lelkes, hazafias törekvéseinek részesévé tevéen — kioktatná az iparpártolásra.

— **Mükedvelői színelőadás.** A veszprémi iparos ifjak egylete decz. 26-án karácsony másnapján mükedvelői előadást rendeztek a „Korona“-szálloda nagytermében. Színre került „A vereshaju“ népszimű. Az előadás fényesen sikerült.

— **Iparosifjak mulatságai.** „A Czeglédi Iparos-ifjak Egyesülete“ karácsony másodnapján új egyleti helyiségében zártkörű táncmulatságot rendezett, 1 koronás belépti-díj mellett.

— **Iparos Szylveszter-est.** A szeged-felsővárosi iparoskör saját helyiségeiben felolvasással és szavalattal egybekötött társas összejövetelt rendez, melyen Terpsychore istennőnek is hódolni fognak. Iparos-társak szívesen látott vendégek és a kik e kedélyes mulatságon résztvenni óhajtanak, ne sajnáljanak jelentkezni akár a körhelyiségben, akár pedig Sebők Pál szobafestő elnöknel a Templom-téren.

— **A szatmárnémeti iparos ének- és dalegyesület 1902. december 26-án** (karácsony másodnapján) az iparos olvasókör helyiségében utazási alapja javára sikerült dalestélyt rendezett.

— **Gőzgép-kezelők és kazánfűtők vizsgálója.** Az erre képesítő vizsgák Szegeden 1903. évi január hó 11-én fognak megtartatni. A szabályszerűen felszerelt kérvények a gőzgép-kezelők és kazánfűtők vizsgáló bizottságához: Szilágyi utca 1. sz. alá címzendők.

— **A hazai bortermelés érdekeit** ujabban magáévá teszi a «Vendéglősök Lapja», mely Ihász György szerkesztésében újévkor tizenkilencedik évfolyamába lép. Nem minden szaklap dicsekedhetik közel két évtizedes multtal. A «Vendéglősök Lapja» ezen hosszú idő alatt eredményesen küzdött a vendéglős-ipar érdekeiért, mostanában pedig a bortermelőket is a maga körébe vonja, mert az a célja, hogy a tisztességes hazai bortermelőknél piacot biztosítson és viszont a vendéglősöket megszabadítsa a borügynököktől és a borpancsolóktól, továbbá, hogy a termelők és vendéglősök között szorosabb viszonyt létesítsen. A saját érdekében jár el tehát minden vendéglős és bortermelő, ha a «Vendéglősök Lapja»-t megrendeli. Előfizetési ára: egy évre 12 korona. Évnyelvre 3 (három) korona. Megrendelhető a «Vendéglősök Lapja» kiadóhivatala címén: Budapest, VII., Akácfa-utca 7., mely mutatványszámokkal is szívesen szolgál mindenkinél.

— **Láng Lajos, kereskedelmi miniszter** huszezer koronát szánt oly fiatal (hány?) kereskedők részére, a kik hajlandók kereskedelmi célokra Délafrikába menni. Fel is szólította a fiemei kereskedelmi- és iparkamarát, hogy három magyar ifju részére tanfolyamot (?) nyisson. — Boldog kereskedők!

— **Kitüntetés.** Kovács Pál pécsi kaptafakészítő iparos az 1902. évi szeptember hóban Pozsonyban megtartott helyi érdekű mezőgazdasági és iparkiallítás bíráló-bizottsága által ezüst éremmel lett kitüntetve.

— **Ujabb teher az iparosokra.** Az Országos Iparegyesület összes szakosztályai decz. 11-én ülést tartottak, melyen Back Frigyes dr. budapesti ügyvéd az ipari baleseteknek a polgári törvénykönyv tervezetében való kártérítési szabályzatáról értekezett. Az előadó behatóan ismertette a tervezett újítást, melynek kiinduló pontja, hogy a munkaadó minden az üzemben előforduló balesetért felelős, ha csak a sérült munkás közvetlen gondatlanságát be nem igazolja. Szembeállította a magyar tervezetet a német polgári törvénykönyvvel és kimutatta, hogy annak intézkedései mennyivel inkább felelnek meg úgy az igazság követelményeinek, mint az ipari érdekeknek. Az igazságtalan szigoron, mely leginkább a kisiparost, vagyis azt fogja sújtani, a ki védelemre első sorban szorul, legjobban segíthet a kötelező munkásbalesetbiztosítás. Ezért annak behozatala most még sürgősebb, mint volt eddigé és azért kell annak mielőbbi megteremtésére a legnagyobb gondot fordítani.

— **A temesvári műtrágyagyár.** A lapunkban már említett műtrágyagyár dolgát a

mult héten tárgyalta Temesvár város gazdasági bizottsága. A bizottság elvben elfogadta az ajánlatot, melynek keresztülvitelét a többi hasonló telepek tanulmányozásának eredményétől tették függővé. Az ügyet hasonló értelemben terjesztik a legközelebbi közgyűlés elé.

— **Erőtakarmánygyár rt.** ezég alatt új vállalat alakult Budapesten, a melynek célja: melással kevert és egyéb erőtakarmányok előállításához szükséges gépek, szerszámok, felszerelések előállítása és forgalomba hozása.

— **Budapest.** A bpesti vendéglősök elhatározták, hogy csak olyan pezsgőt fogyasztatnak a közönséggel, a melynek gyárosa Budapesten lerakatot tart és Budapesten adót is fizet.

— **Sok a teher.** Dunántúli (Baranya, Tolna és Vas-megyei) patakalmok tulajdonosainak 100 tagu bizottsága járt a földmívelési miniszternél, ahol elpanaszolták, hogy vízbért, vízváltásot, partvédelmi díjat, földváltásot, földbért, földadót, kereseti adót, utadót, betegadót és véradót kell fizetniök, amit csekély keresményükkel képtelenek megfizetni és a sok teher alatt immár tönkre mentek. — Es még a vizet is megfizettetik velök. — A miniszter persze nem tehetett egyebet, minthogy megígérte, hogy bajaikon tőle telhetőleg segíteni fog. Szegény molnárok, úgy látszik, hogy nem olvastok lapokat — különben ijesztő példaként lebegett volna szemük előtt a nálatok még szegényebb kézmű-iparosok sorsa, kik annyiszor már eredménytelenül panaszkodtak elviselhetetlen megterhelhetőségek miatt, hogy inkább leteszik iparjogositványaikat és napszámoskodnak, mintsem czéltalanul továbbra is kolduljanak megélhetési jogaikért.

— **A budapesti (ipari) munkaközvetítő intézetnél** az e heti kimutatás szerint 5294 munkás keres foglalkozást, kik közt majdnem minden iparág képviselve van; hiányzik azonban és munkát kaphat helyben: 1 gombkötő, 3 szitakötő, 1 órás, 1 sodronyhengerelő és húzó; vidéken: 1 cizmnyomó, 1 vésnök, 1 mézeskalácsos, 1 szücs, 1 kalapos, 1 borbély parókakészítő ki románul beszél, 1 keményítő, 5 kádár, 15 dongakészítő, 2 kaptafa-vágó, 10 könyvkötő. Keresnek továbbá: vidéki kendergyárban napszámosnőket, könyvkötő- és hajtogatónőket, kárpitos varrónőket, női szabóságok varrónőket, cipő-tűzőnőket, nádszékfonónőket, harisnyakötőnőt; vidékre vasalónőket, harisnyakötőnőt és könyvmdai berakónőket. Inasfiukat felvesznek: asztalos, bádogos, aranyműves, ércnyomó, cipész, fényező, faesztergyáros, kárpitos, lakatos, férfi- és női-szabómesterek, kereskedők, nyomdák és gyárak. Tanuló leányokat pedig: könyvkötők, művirágkészítők, nyomdák, gyárak és varrodák. Jelentkezni kell az intézetben VIII. ker., József-körut 36. sz. a.

Vállalatok és árlejtések.

(Az e rovatban közölt ajánlati versenyekről — melyek érdekelhetik gazdasággal is foglalkozó iparos, valamint kereskedő olvasóinkat is — bővebb felvilágosítással készséggel szolgálunk, ha a kérdésekhez a megfelelő válasz-bélyeg van csatolva.)

Az aradi m. kir. állami építészeti hivatalhoz a petrisi állami elemi iskola felépítésére; előirányzat 10,558 korona 47 fillér. Határidő: 1903. jan. 15

*A sátoralja-ujhelyi m. kir. pénzügyi igazgatóság*hoz az 1903. évben szükséges papír és irodai szerek, könyvkötői munkák, valamint 240 köbméter első osztályu bükk hasábfá szállításának biztosítására; bánatpénz a papírneműek, irodai szerek és tűzifa szállításához 80—80 korona, a könyvkötői munkák szállításához 25 kor. Határidő: *f. évi decz. 30.*

Hasznos tudnivalók.

(Ezen rovat alatt állandóan közölni fogunk a gyakorlati életben előforduló hasznos tudnivalókat, hogy azokat adandó alkalmakkor t. olvasóink értékesíthessék.)

A kenyér penészedése ellen igen egyszerű szer van. A kemenczéből kiszedett kenyeret lisztes-szákba rakjuk úgy, hogy felső része egymáson feküdjék. A zsákot bekötjük és szellős helyre akasztjuk. Használatra a kenyeret egy nappal előbb kivesszük a zsákból, megnedvesítjük egy kissé s pinczébe teszszük.

Hogy a kést ismét nyelbe erősíthessük, fehér szurkot téglával összetörünk, ezen keverékkel a nyél nyílását megtöltjük s a penge hegyes részét izzásig fölhevítve, belenyomjuk.

Kitt petroleum-lámpák számára. 3 r. kollofóniumot, 1 r. marónátront, 5 r. vizet hevitünk. A használat pillanatában e tömeg felerész égetett gipszszel téztává keverjük.

Egyszerű kályha-kitt. Megszitált hamut konyhasóval és vízzel jól elkeverünk, s az így nyert téstárhoz kevés agyagot gyurunk. E tömeggel a vaskályha nyílásai, repedései jól és tartósan elzárhatók.

Kályha-kitt. Ha agyagot, fahamut és söt egyenlő mennyiségben vízzel jól meggyurunk. kitűnő tapaszt nyerünk, melylyel a cserépkályha hézagait betapasztathatjuk. A vaskályák betapasztásánál három rész agyaghoz egy rész boraxot kell vegyíteni, annál tartósabb lesz.

Országos vásárok.

Decz. 29. Kun-Szt.-Miklós, Oroszvár, Rajka.
Decz. 30. Bajmác, Mező-Csáth, Szobráncz, Sztára.
Decz. 31. Aszaló, Gálos, Szénásfalu.
1903. Jan. 1. Börsöny, Dinka, Domasina, Egerhát, Felső-Szölnök, Guta, Halmi, Mezőtur, Mócs, Nagy-Bacson, Pétervásár, Tápó-Szele.
Jan. 2. Trencsén-Baán, Bodajk, Dévény, Nógrád-Dévény, Lócse, Ó-Lubló, Maros-Csucs, Ónod, Sámson, Somkerék, Nyitra-Ujlak.

Jan. 3. Besztercze, Bozovics, Kézdivásárhely, Kis-Ápold, Szilágy-Cseh, Ürmény, Vadkert.

Jan. 4. Tiszafüred, Losonc-Tingár, Vazsecz.

Jan. 5. Lövő, Miszin, Pilis, Tinnye, Tisza-Lucz, Turán.

Jan. 6. Balassa-Gyarmat. Berkesz, Csoma, Felső-Bánya, Iván-Egerszeg, Keszthely, Koltó-Katalin, Lelesz, Léva, Magyar-Ovár, Margita, Mihályi, Munkács, Nagy-falu, (Szilágym.), Nyi-ra-Zsámbokrét, Palocsa, Pásztó, Pacza, Szempcz, Szt.-Péter, Topolcsány, Tisza-Ujlak, Tura, Ujbánya, Ujszöny, Verőcze, Veszprém, Zólyom-Lipcse.

Január 7. Bajmóc, Brezova, Csik-Szépviz, Gács-Váralja, Handlova, Mindszent, Rimaszombat, Rózsahegy, Szepes-Szombat, Szerencs, Ivanecz (Horvátország), Jaska (H.), Ravna-Gora (H.), Verőcze (H.).

Január 8. Csokmány, Girált, Héthárs, Jász-Dózsa, Mitrovicz (Horvátország).

Szerkesztői üzenetek.

Dr. Hirschfeld Antal Budapest. Vettük becses sorait és nagy érdeklődéssel olvastuk azok mellékleteit, melyekről örömmel veszünk tudomást. Legyen meggyőződve, hogy ép azon módon, a mint aggályainkat — bárkivel szemben legyen is az — soha el nem hallgatjuk, nincs szándékunkban eljárásunkért köszönetet vagy elismerést provokálni, ha arról van szó, hogy ipa ostársainknak érdekében cselekedjünk, melynél fogva becses sorainak ezen kitétele: „*becses lapjuk önzetlen hazafiaságáról tanuskodó és ezért biztató és lelkesítő jelenségért köszönettel nyugtázzunk*“ — bár jölesik, de azt még meg nem érdemeltük.

Reiter Manó Szeged. Vettük becses sorait, melyekre emberfeletti elfoglaltságunk miatt képtelenek vagyunk kim. ritően válaszolni. — Szives munkásságát egyébként köszönettel vesszük és becses látogatását szerkesztőségünkben esteli 8—9 óra közötti időben kérjük.

Baumgarten Ferencz Torda. Lapunk leg gondosabban lesz t. előfizetőinknek megküldve, a hibát csakis a postások valamelyikének tudhatjuk be. Mely számot küldjük meg? Meleg kézzorítással üdvözlöi önt, a kihez sorait intézte s arra kéri, hogy legyen ön is lelkes támogatónk a mai számunkban megindult kezdeményezésünkben.

A hazai ipartestületek központi bizottságának. A nagyváradi országos iparosgyűlés naplóját vettük. Köszönjük a figyelmet! Alkalmilag foglalkozni fogunk vele.

Gebhard Márton Baranya-Mágozs. Vettük sorait, melyek igen érdekesek, de érthetetlenek is, a mennyiben az ipartestület nem rendelkezik magyarul tudó tagokkal. Oly jelenség ez, a melyet szó nélkül nem hagyhatunk, mely okból külön levél ment!

Szegedi Híradó és több lapjár. Nem vagyunk ellene, sőt örvendünk annak, ha lapjainkat iparüggyekkel foglalkozva, közleményeinket felhasználják, de az ildomosság mégis megköveteli, hogy ily esetekben a forrás megnevezéséről ne feledkezzenek meg.

Lesity Ödön testületi jegyző Tornalja. Köszönjük szives érdeklődését. Ha ipartestületeink jegyzői mind úgy gondolkoznak mint ön, de sokat lehetne lendíteni ügyeinkön. Üdvözlettel.

Előfizetések elismerése:

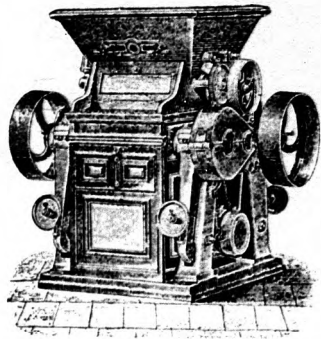
Tóth Ferencz és Társa Hmvasárhely, Paksi ipartestület, Könyves Mihály Hmvasárhely, Pilinszky András Békés-Csaba, Herbert Christóf Rétság, Bezechny Imre Földvár, Kellner Gyula, Gyula, Szájas János Szt.-Márton, Gárdián Tamás Birkis, Sréter Sándor Moravicza, Szabó Adam Oroszáza, Javorszky András Csurog, Badar Béni Nagyvárad, Várad Lajos, Konya György, Papp Mihály.

ELSŐ MAGYARI

MALOM- ÉS SZERSZÁM-GÉPGYÁR

70-12-9

törv. bejegyzett cég

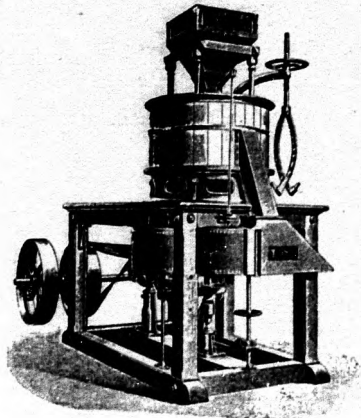

Tóth Sándor Kaposvárott

gyárt és szállít:

teljes malom- és gyárberendezéseket,
vas- és fém-géprészeket

minta és rajzok után.

☛ Költségvetés és árjegyzék ingyen es bérmentve. ☛

LEGKEDVEZŐBB FIZETÉSI FELTÉTELEK.

Gyors és pontos kiszolgálás jótállással.

Rápolti, Kun és Tóth

műszövek,

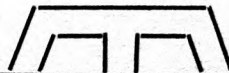
alföldi lenárúk, finom kamuka asztal-
neműek, jaquard-mintás és
nyüstös-árúk s a székely házi szö-
vött cikkek készítői

Székely-Udvarhelyen.

Alföldi képviselője:

BABÓS ELEK kötszövőnél
Szegeden. 28-18-14

Olvassuk!

Fontos!

Nélkülözhetlen háztartási, ipari és gazdaság. cikkek!

KIZÁRÓLAG HAZAI GYÁRTMÁNYU

legszilárdabb kivitelű kefeárúk a legolcsóbb árak mellett kaphatók:

Ifj. Vajda Sámuel

kefeárúgyár nagybani raktárában
SZEGEDEN, Vár-utca 1. szám.

Vidéki megrendelések pontosan és lelkiismeretesen utánvét mellett eszközöltetnek.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Árjegyzék

kívánatra

ingyen

és bérmentve.

BRAUN JÁNOS

első alföldi hangszerkészítő és látszerészeti üzlete

Kárász-utca 7. → SZEGEDEN. ← Kárász-utca 7.

Ajánlja a legjobb minőségű, saját készítésű

39-13-14

FÚVÓ- és VONÓ-HANGSZEREIT

és ezek alkatrészeit, mint: legfinomabb olasz és német
bélhúrokat, vonókat stb. Dús raktárt tart mindennemű
hegedűk, gordonkák, gitárok, cziterák, nagybőgők,
tamburák, czimbalmok, sipolák (clarinetok), fuvalák,
okarinák, harmonikák és különféle hangszerek, min-
dentéle rézfúvók és zenélő automatákból.

Nagy választék orrosipletők, szemüvegek, táv- és látosóvek, szesz-,
hő- és légsúlymérők-, vízmértekek- és rajzeszközökben.

Egyedüli készítője a megadott rugékony acélszemüvegeknek.

Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Nagy képes Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Fűtő-anyagok

legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrása

Schlesinger Mór

tüzipa- és szén- kereskedésében
Szegeden Párisi-körút 35.

Telefon 146. szám.

Ajánlok szobafűtéshez legjobb minőségű
Karolinbányai porosz szalon-
szenet, légszesz-pirszenet és
legjobb minőségű hazai petrozsé-
nyi koczka-szenet. — Kereskedők
és iparosok figyelmét különösen felhívom
a tisztán kezelt fa-szenemre.

Pontos és lelkiismeretes kiszolgálásért
kezeskedem.

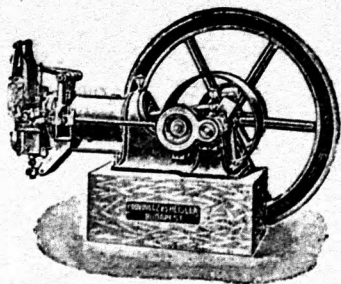
Kérjük olvasóinkat, kérdézködések vagy megrendeléseknél, „A Mi Lapunkra“ hivatkozni leveleikben.

Pálffy Testvérek
 vasöntöde és gépgyára
 Szegeden, Kálvária-utca.

Gyárt: **Borsajtókat.**
 Felvonó darut.

ELVÁLLAL:
 Gépjavitásokat, új gépek és gép-
 részek, vasöntvények készítését.
 Szi- és fogaskerekek, tengők,
 csapágyak, gőzmalom, téglagyár-
 és kendergyár berendezéseket.

Budapesti malomépítész és gépgyár

Podvinecz és Heisler
 BUDAPEST, Váci-ut 141. sz.
 Gyárt:
benzin- és gázmotorokat
 szelepes vezényművel, 2-50 lóerőig.
 Megbízható képviselők kerestetnek.

Nem kell már most
 Fiuméből vagy Hamburgból,
 nem kell már most

KÁVÉT **TEÁT**

Orosz- vagy Angolországból rendelni, megkapjuk azt már Szegeden is épp
 oly olcsón és épp oly jó minőségben, még pedig az ujonnan nyílt

KOTANYI JÁNOS

kávé- és teakereskedőnél Budapest, Bécs és

Szeged, Kárász-utca 5. szám (a nagytőzsde mellett).

Jamaika kávé . . . 1/2 kgr. 1.10 fill.
 Gyöngy kávé . . . 1/2 > 1.30 >
 Cuba gyöngy kávé 1/2 > 1.70 >
 Portoriko kávé . . . 1/2 > 1.40 >
 Cuba kávé 1/2 kgr. 1.60 és 1.80 >
 Legfinom. Cuba kávé 1/2 kgr. 1.90 >
 Pörkölt kávé saját gőzpörköldémből.
 Naponta friss pörköltés.
 Pörkölt. jó . . . 1/2 kgr. 1.30 fill.
 > fin. 1/2 kgr. 1.50, 1.80, 2.— >
 Igen finom, budapesti
 kávéházi keverék 1/2 kgr. 2.20 >

TEA

Törmelék tea . . . 1/2 kgr. 2.50 fill.
 Congó tea . . . 1/2 > 3.— >
 Családi keverék . . . 1/2 > 5.— >
 Király keverék . . . 1/2 > 8.— >
 Valódi karaván tea 1/2 > 9.— >

Eladás kicsinyben és nagyban.

Vidékre bérmentve.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János
 Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan
 szab. chronometer- és műórák, főtárlálója
 a remontoir ingaóráknak
 stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Árvay Sándor
 cukrász

SZEGED, Klauzál-tér 1. szám.

Ajánlja karácsonyi cukor- és
 dísz tárgyakban dúsan felszerelt
 raktár t. Az ünnepek alatt diós
 és mákos patkóit, naponta
 frissen készítve, a kedvelt gyü-
 mölcs-kenyeret egészben és
 szeletekben. Különleges tortái kö-
 zül a „Gr. Tisza Lajos tortát“
 egészben 3 korona, szeleten-
 ként 20 fillér és a közkedvelt
 „Kossuth tortát“ darabonként
 20 fillér.

Vidéki megrendelésekre külö-
 nös gond fordítatik és azok gyor-
 san és pontosan eszközöltetnek.

Tisztelettel

Árvay Sándor,
 cukrász.

Izléses arany-, ezüst-éksze-
 rek, órák és china-ezüst
 tárgyak a karácsonyi és
 új évi ünnepek alkalmából
 melyen leszállított áron
 kaphatók

SCHEINER SAMU

ékszerész- és órásnál,
 Kárász-utca 8.,
 a nagytőzsdevel szemben.

Az 1900. párisi világkiállításon a magyar órák megbizottja. — Végzett tanulója a glashüttei órásközpontjának. —
Állami ösztöndíjjal külföldi tanulmányuton.

Pontos idő látható **Weisz J. Hugó** **„BONHEUR“**
Speciálisa új órák készítésében és komplikált javításokban. **gavallér órák (egézen lapos):**
„Omega“ Nickel egy fedelű 22 K. **Órákésztőnél** **Aczél . . . 20—30 K.**
Ezüst . . . 32 „ **Szegeden, Aradi-utca 7.** Megrendelésre készítek **Ezüst . . . 30 „**
kettős . . . 36 „ az Európa-szállóval szemben. bármily stíliú órát. **Arany . . . 80 „**

Nagy választéku raktár minden védjeggyel ellátott ÓRÁKBÓL, valamint mindennemű ÉKSZEREKBÓL, jutányos áron.

Törlesztéses kölcsön.

Városi bér- és lakházakra, telkekre, mezőgazdasági birtokokra, sőt még csak építkezés alatt levő bérházakra is a létező

legolcsóbb

jelzálogi törlesztéses

pénzkölcsön

nyerhető az alábbi évi annuitások mellett: **10 éves kölcsönöknél** 12-82%-ra, **20 éves kölcsönöknél** 7-60%-ra, **30 éves kölcsönöknél** 6-40%-ra, **40 éves kölcsönöknél** 5-40%-ra, **50 éves kölcsönöknél** 5%-ra, mely százalékban ugy a kamat, valamint a törlesztéses hányad már befoglaltatik. — Községi tartozások convertáltak a legolcsóbb kamattal mellett. A fél részéről a kölcsön bármikor visszafizethető.

Pongrácz Mihály és társa

bank- és váltóháza 10

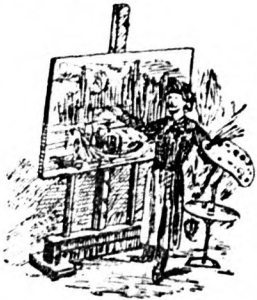
S Z E G E D E N.

Országos műfestészeti, iparművészeti intézet

Főt. papságnak biboros hercegprímás Ő Eminenciája, 67,698. sz. a. és Tolnai Festetich Tassiló gr. ur ő nagymélt. által ajánlva. Az oktatást ő nagymélt. Császka Gy. kalocsai érsek ur nagyfelkü aldozatkésztsége folytán olaszországi műfestők és mómárványozóktól nyertem.

Számos elismerő nyilatkozat.

!!!Pártoljuk a magyar iparművészetet!!!

Templomfestés stíl szerint. Gipszmárvány (stucco). Oltárképek, oltárépítés és márványozások. Tervek, rajzok készítése, nagyítása. Toronykeresztek aranyozások.

Olajba festett életnagyságu arckép a legszebb, legalkalmasabb és leg-tökéletesebb ajándék,

mert örök becse van és egyszersmind szobadíz, továbbá előnyös nász-, név- és születésnap vagy egyéb alkalmi és ünnepi ajándékul. Ezeket az arcképeket bármilyen beküldött fénykép után a legfinomabb kivitelben készítem el.

Nagyság: 25x42 35x45 55x65 65x80 75x110 85x125 100x150
Árak: kor. 18 25 40 55 95 120 180

Krétarajz életnagyságban csak 8 korona.

Hü hasonlatosságért és tartósságért kezeskedik az intézet.

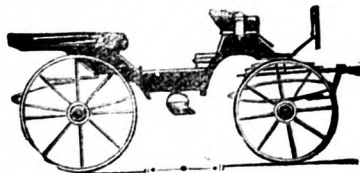
BÁTORI BLASKOVICS MIHÁLY, műfestész,
Szabadka, VII. ker., Erdő-uteza 66. sz.

Az Alföld legnagyobb kocsigyártó telepe.

IFJ. HODÁCS JÁNOS

SZEGEDEN, Kistisza-utca 4. szám, Maros-utca folytatás.

Állandó nagy raktár

kész hintókból.

14-5-11

Képes árjegyzék kívánatra ingyen.

Ha öszül a haja vagy szakállá, használja a

FRANKL-féle HAJFJITÓ-t.

A haját nem festi, hanem annak fiatal eredeti színét adja vissza. Utasítás mellékelve. 1 kis adag 1 kor. Nagy adag 2 korona.

Kaphatók egyedül a készítőnél: **Frankl Antal** gyógyszerárában Szegeden, Felsőváros, Szent-György-tér.

1000 és 1000 nő által dicsőre lesz a

Frankl-féle Serail-Arczcrème

Pár nap alatt elűntet szeplőt, pattanást, májfoltot s más arczisztálanságot.

Egy tégely crém ára 1 kor. Serailcrém szappan darabja 70 fillér.

KUNITZER JENŐ

ortopád és különlegességi cipész-üzlete **SZEGEDEN, Kosuth Lajos-sugarat,** szemben a Csikós-féle sörcsarnokkal.

Ki tűnő munkámmal a legkényesebb igényeket is legjobban kielégítem. Prékény lábaknál felette nagy gondot fordítok.

Gyors, pontos, gondos és olcsó munkát ígérve, kérem becses rendeléseit. 60-18-12

Nyomatott Traub B. és Társa könyv- és könyomdájában Szegeden.